

วารสาร นาคบุตรปริทรรศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

NARBHUTPARITAT JOURNAL

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2566 Vol. 15 No. 2 May – August 2023

Received: January 24, 2022

Revised: August 5, 2023

Accepted: August 27, 2023

รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สู่การเรียนรู้ใน
ศตวรรษที่ 21 บริบทของการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์โควิด 19

The Model of Professional Learning Community (PLC) for the 21st Century
Learning in the Context of Teaching Approach under Coronavirus 2019 Situation

บงกช นิมตระกุล*

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author) E-mail: b.nimtrakul@hotmail.com

Bongkoch Nimtrakul*

Faculty of Science and Technology, Thepsatri Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC) สู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทของการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์โควิด 19 มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทของการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์โควิด 19 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบการสร้างทฤษฎีจากข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยการวิเคราะห์เอกสาร การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิเคราะห์ชั้นเรียนออนไลน์ กลุ่มเป้าหมายแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยนำร่องเพื่อสังเคราะห์กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีชั่วคราว คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 5 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาสัมมนาทางการศึกษาคณิตศาสตร์โดยมีผู้วิจัยเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่ม และ 2) กลุ่มเป้าหมายในการนำกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีชั่วคราวไปใช้ คือ ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์จำนวน 7 คน ที่เข้าร่วมกระบวนการ PLC โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ตามแนวทางของ สสวท. ที่ผู้วิจัยเป็นที่ปรึกษาประจำกลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทของการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์โควิด 19 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก และ 10 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 ปัจจัยเริ่มต้น มีองค์ประกอบย่อย คือ 1.1) ความสนใจร่วม 1.2) แนวคิดร่วม และ 1.3) กระบวนการร่วม องค์ประกอบหลักที่ 2 ปัจจัยสนับสนุน มีองค์ประกอบย่อย คือ 2.1) การเรียนรู้ร่วมกัน 2.2) การทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ 2.3) ภาวะผู้นำ 2.4) สำนึกรับผิดชอบ และ 2.5) การเรียนรู้ของผู้เรียน และองค์ประกอบหลักที่ 3 ปัจจัยด้านความรู้ของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน มีองค์ประกอบย่อย คือ 3.1) การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ และ 3.2) การจัดการเรียนการสอนแบบแจกใบความรู้และใบงาน

คำสำคัญ: ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ; สถานการณ์โควิด 19; แผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะตามแนวทาง สสวท.

Abstract

The model of professional learning community (PLC) for the 21st century learning in the context of teaching approach under coronavirus 2019 situation aims to present a teacher professional learning community model to Learning in the 21st Century in the Context of Teaching and Learning under the COVID-19 Situation by using a qualitative research methodology based on the theory of data. Data was collected by document analysis, focus group, deep interview and Zooms' recorder video analysis. Analysis of the collected data was done by means of protocol analysis and analytic description. The sample was 2 groups: 1) the target groups were divided into 2 groups: 1) The target group of the pilot research for the synthesis of the temporary theoretical framework was 5 fourth-year students enrolled in a mathematics education seminar with the researcher as an advisor in group, and 2) the target group for implementing the provisional theoretical conceptual framework was 7 mathematics teachers who participated in the PLC process by using the competency-based learning management plan according to the IPST's guidelines, in which the researcher was the group advisor.

The results of the research revealed that the model of professional learning community for teachers to learn in the 21st century, the context of teaching and learning management under the situation of COVID 19 has 3 main components and 10 sub-components, which are the 1st main

component, which is initial factor There are subcomponents: 1.1) collaboratively interest 1.2) collaboratively ideas and 1.3) collaboratively process. The 2nd main element consisted of 2.1) collaboratively learning 2.2) collaboratively working 2.3) leadership 2.4) responsibility and 2.5) students' learning and the 3rd main element consisted of 3.1) online learning and 3.2) on hand learning.

Keywords: professional learning community; coronavirus 2019 situation; lesson plans' competency base base on the Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology (IPST)

บทนำ

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 38 แห่งทั่วประเทศ ในการดำเนินโครงการเพิ่มศักยภาพครูให้มีสมรรถนะครูยุคใหม่สำหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ในปีงบประมาณ 2563 และต่อเนื่องมาจนถึงปีงบประมาณ 2564 มุ่งเน้นการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะด้านคณิตศาสตร์ตามแนวทาง สสวท. โดยอาศัยการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่อิงสมรรถนะ ตามแนวทางของ สสวท. (IPST., 2021) และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จริงในโรงเรียนตามกระบวนการกลุ่มกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC) (Meeporn, 2020)

กระบวนการ PLC เป็นแบบสอนวิชาเดียวกันแต่ต่างโรงเรียน เมื่อถึงขั้นตอนการสอนสมาชิกในทีม PLC จะนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปใช้จริงในโรงเรียน ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวเริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคม-กันยายน 2564 เป็นช่วงเวลาที่มีการระบาดของโควิด 19 ระลอกที่ 3 ทำให้โรงเรียนไม่สามารถเปิดทำการเรียนการสอน ณ สถานที่ตั้งได้ แต่ละโรงเรียนจึงใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนทางไกลในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดกับผู้เรียน จากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดผลกระทบกับกระบวนการขับเคลื่อน PLC ในโรงเรียน จึงทำให้ผู้วิจัยและทีม PLC ต้องวางแผนแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานการณ์ที่ไม่ปกติเช่นนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน งานวิจัยนี้จึงออกแบบการศึกษาปรากฏการณ์ของโรงเรียนที่เข้าร่วมทีม PLC บนฐานของเหตุการณ์จริงว่าแต่ละโรงเรียนดำเนินการรับมือกับการระบาดของโควิด 19 ระลอกที่ 3 ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างไร โดยเป้าหมายหลักคือในสถานการณ์ระบาดของโควิด 19 ต้องเปลี่ยนทุกที่เป็นโรงเรียน (pinyosinwat, 2020) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (The Secretariat of The House of Representatives, 2020) และสำนักงานข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา (กคศ.) (Teachers and Basic Education Personnel Development Bureau, 2020) ได้จัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ให้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ครูผู้สอน โดยการนำรูปแบบการเรียนการสอนที่มีการจัดทำสื่อและนำเครื่องมือต่าง ๆ ที่ทันสมัยมาใช้และสามารถถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้เข้าใจและมีความรู้เข้าถึงได้ง่ายขึ้น ในรูปแบบการเรียนรู้แบบออนไลน์ ถือเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนแบบเดิมที่นั่งเรียนในชั้นเรียน แต่เป็นการเรียนรู้บนฐานเทคโนโลยี (Technology-based learning) ซึ่งจะครอบคลุมวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ

จากแนวโน้มของสถานการณ์การระบาดคาดว่าจะไม่หมดไปโดยง่ายประกอบกับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ยังเป็นปัญหากับผู้เรียนที่ไม่มีความพร้อมด้านอุปกรณ์ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC) ภายใต้บริบทของสถานการณ์โรคระบาดเพื่อให้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นรูปธรรมมากขึ้น และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนเพื่อเป็นองค์ความรู้สำคัญต่อความเข้าใจในการปฏิรูปการเรียนรู้สู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทของการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์โควิด 19
- 2) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทของการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์โควิด 19

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบการสร้างทฤษฎีจากข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนคือ 1) การสร้างกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีชั่วคราว และ 2) ศึกษาผลการใช้รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทของการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์โควิด 19

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาสัมมนาทางการศึกษาคณิตศาสตร์ จำนวน 5 คน ที่ศึกษาค้นคว้าเรื่องกระบวนการ PLC โดยมีผู้วิจัยเป็นที่ปรึกษาประจำกลุ่มทำการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีชั่วคราว

1.2 ครูผู้เข้าร่วมการอบรมในโครงการเพิ่มศักยภาพครูให้มีสมรรถนะครูยุคใหม่สำหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 และสมัครใจเข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม PLC จำนวน 7 คน จาก 7 โรงเรียน โดยมีผู้วิจัยเป็นที่ปรึกษาประจำกลุ่มโดยนำแผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะไปใช้จริงในโรงเรียน ดำเนินการผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ภายใต้สถานการณ์โควิด 19

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 2.1) แผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะตามแนวทางของ สสวท. วิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 21 แผนการจัดการเรียนรู้ 2.2) แบบสัมภาษณ์ และ 2.3) แบบสังเกต

3. การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินอยู่ในระดับมาก (RAI = 0.75) รายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะตามแนวทางของ สสวท. 21 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ 4.12

3.2 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเชื่อมั่น และหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต โดยการหาค่า IOC ซึ่งมีค่าระหว่าง 0.80-1.00

4. กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	ผลที่ได้
การวิเคราะห์เอกสาร	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีชั่วคราวที่ปรับแก้ไข
การสังเกตแบบมีส่วนร่วม	แบบสังเกต	
การสัมภาษณ์	แบบสัมภาษณ์	
การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	เครื่องมือสำหรับบันทึกเทป	
การสะท้อนผลการสอน	แบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม	
การปรับแก้แผนการจัดการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะและตัวผู้วิจัย	

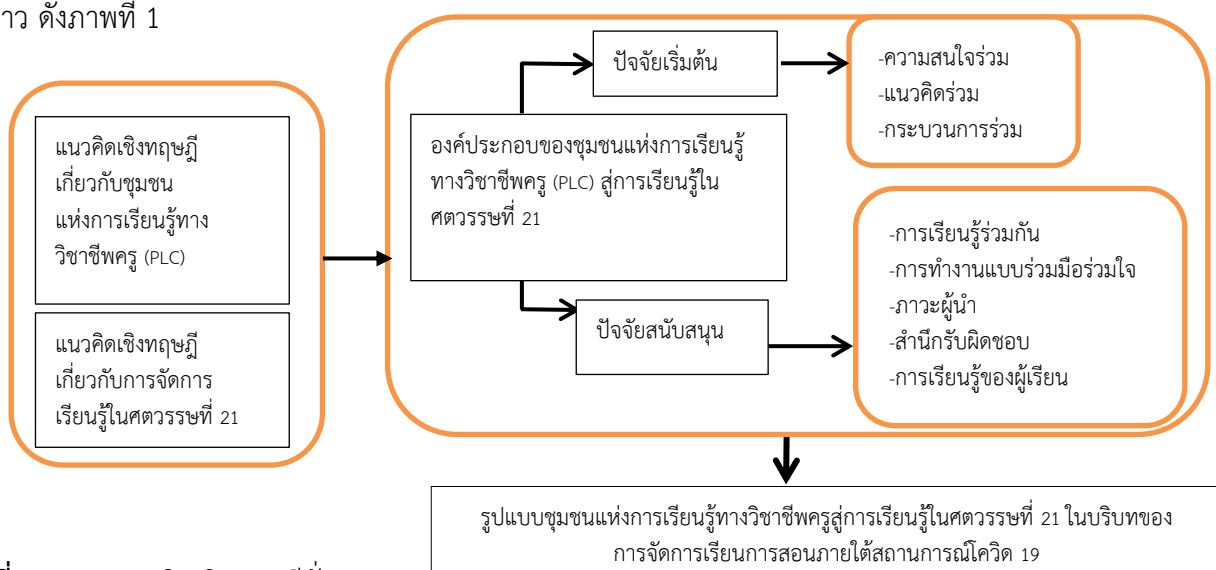
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	ผลที่ได้
สรุปกรอบแนวคิดหลักของแต่ละพื้นที่และ ข้อสรุปเบื้องต้นตามคำถามวิจัยโดย ดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการ PLC แบบออนไลน์	1. แบบสังเกต 2. แบบสัมภาษณ์ 3. แฟ้มบันทึกการถอดเทปบทสัมภาษณ์ 4. แบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม 5. แผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะประเด็นสนทนากลุ่ม 6. เครื่องมือสำหรับบันทึกเทป 7. ตัวผู้วิจัย	กรอบแนวคิดแสดงองค์ประกอบและรูปแบบของกระบวนการ PLC (PLC วงรอบที่ 1-2-3)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ใช้วิธีบรรยายเชิงวิเคราะห์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมๆกับการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงพื้นที่แบบออนไลน์ระยะหนึ่งแล้วจึงเริ่มต้นการวิเคราะห์ข้อมูล การเก็บข้อมูลจะเน้นไปที่ปรากฏการณ์ที่ศึกษาแล้วนำมาเทียบกับกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีชั่วคราวที่สร้างไว้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์สลับกันไปจนกว่าจะได้ข้อมูลที่นิ่งแล้วและถึงจุดอิ่มตัวของข้อมูล (Saturation)

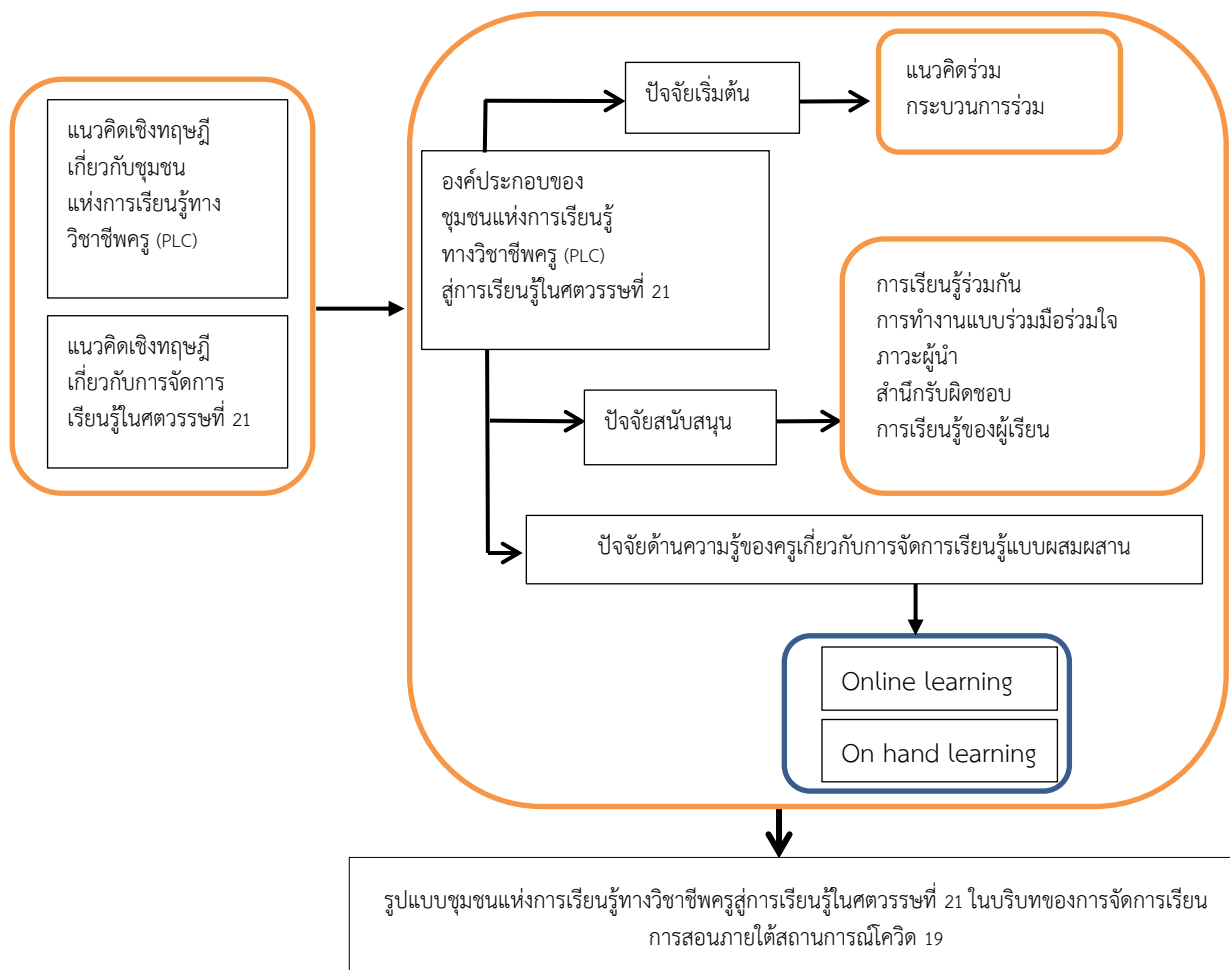
สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1. เพื่อพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทของการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์โควิด 19 เริ่มต้นด้วยการศึกษานำร่อง (Pilot Study) ศึกษากรอบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เน้นที่การสังเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์และการสะท้อนคิดร่วมกัน เพื่อสังเคราะห์กรอบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่เป็นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีชั่วคราว ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และนำกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีชั่วคราวที่ได้ไปตรวจสอบ (Verify) กับกลุ่มครูที่เข้าร่วมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในปี 2563 ผู้วิจัยนำกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีชั่วคราวที่ได้ไปสังเกตความสม่ำเสมอ (Regularity) ของเหตุการณ์ (Event) ที่เป็นการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นการดำเนินการวิจัยที่สำคัญของการศึกษาเชิงชาติพันธุ์วรรณาจนได้ความสม่ำเสมอที่นิ่งแล้ว และสรุปเป็นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีชั่วคราว ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีชั่วคราว
ที่มา: Nimtrakul (2021)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทของการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์โควิด 19 ผู้วิจัยนำรูปแบบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทของการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์โควิด 19 ไปใช้ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่ และการวิเคราะห์กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีชั่วคราว แต่การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของสถานการณ์โควิด 19 ทำให้การจัดการเรียนการสอนของครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมายอยู่ในลักษณะของการจัดการเรียนการสอนทางไกล (online) และการแจกใบงานหรือแบบฝึกหัด (on hand) ส่งผลให้เกิดองค์ประกอบที่ 3 เพิ่มขึ้นมา คือ ปัจจัยด้านความรู้ของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Classroom Learning) ทำให้ได้รูปแบบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทของการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์โควิด 19 ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทของการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์โควิด 19

ที่มา: Nimtrakul (2021)

การอภิปรายผล

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทของการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์โควิด 19

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและลักษณะของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ปัจจัยภายนอก 2) ปัจจัยสนับสนุน และ 3) ปัจจัยด้านความรู้ของครู

เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ซึ่งองค์ประกอบ 2 ข้อแรกตรงตามการสังเคราะห์ทฤษฎีชั่วคราว ส่วนองค์ประกอบที่ 3 เกิดขึ้นจากบริบทของพื้นที่ในระหว่างการศึกษาข้อมูลการวิจัย ในส่วนของปัจจัยภายนอก และปัจจัยสนับสนุนเป็นผลที่เกิดจากกระบวนการ PLC ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Pewdum (2021) ที่พบว่า องค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มี 6 องค์ประกอบ ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยสนับสนุนตามข้อค้นพบของผู้วิจัย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Rodpuang (2017) ที่พบว่า ปัจจัยสนับสนุนขั้นตอนการทำงานเป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ส่วนปัจจัยด้านความรู้ของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นผลที่เกิดจากบริบทของพื้นที่ในช่วงเวลาที่ดำเนินการวิจัย โดยช่วงเวลาของการดำเนินการวิจัยในส่วนของการเก็บข้อมูลเป็นช่วงเวลาที่มีการระบาดของโควิด 19 ระลอกที่ 3 ทำให้แผนการวิจัยที่วางไว้ต้องมีการปรับเปลี่ยน การประชุมครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยทำผ่านระบบออนไลน์ การจัดการเรียนการสอนของครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในบางโรงเรียนมีความพร้อมในการสอนออนไลน์แต่บางโรงเรียนไม่มีความพร้อม ในทีม PLC จึงตกลงกันว่าจะใช้การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบผสมผสาน (Blended Classroom Learning) โดยการผสมผสานระหว่างการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ ร่วมกับการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการให้ใบความรู้และใบงาน (on hand) นักเรียนส่งงานผ่านระบบไลน์หรือมาส่งด้วยตนเองที่โรงเรียนแล้วแต่ความสะดวกของนักเรียน ดังที่คุณครูในทีม PLC ได้กล่าวไว้ในคราวสะท้อนผลว่า “ยังดีที่เรามีเครื่องมือหลายๆอย่าง และมีเพื่อนร่วมทางไปกับเรา การสอนแบบผสมผสานเป็นทางออกที่ดีภายใต้สถานการณ์นี้” ซึ่งสอดคล้องกับ Inprasitha (2022) ที่กล่าวว่า ชั้นเรียนแบบผสมผสานจะไม่ได้พิจารณาการอยู่หรือไม่อยู่ร่วมกันในเชิงกายภาพ แต่เงื่อนไขเป็นระยะเวลาที่ครูกับนักเรียนจะนัดหมายกัน ดังนั้นชั้นเรียนตามรูปแบบนี้สามารถอยู่ที่ไหนก็ได้ ซึ่งรูปแบบชั้นเรียนแบบนี้ช่วยแก้ปัญหาภายใต้สถานการณ์โควิด 19 ได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทของการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์โควิด 19

รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จากผลการวิจัยที่ค้นพบมีองค์ประกอบในด้านความรู้ของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพิ่มขึ้นมา ซึ่งองค์ประกอบนี้เกิดขึ้นตามบริบทที่เป็นจริงในระหว่างการศึกษาข้อมูล ส่งผลให้รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทของการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์โควิด 19 ไม่เป็นไปตามกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีชั่วคราวที่สังเคราะห์ไว้เนื่องจากในสถานการณ์โควิด-19 ระบาด การเรียนรู้อย่างต้องดำเนินอยู่แม้ว่านักเรียนไม่สามารถไปโรงเรียนตามปกติ แนวคิดการเปลี่ยนให้ทุกๆ ที่กลายเป็นโรงเรียนจึงเป็นแนวคิดหลักสำคัญ โดยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนต้องเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีการผสมผสานระหว่างกลยุทธ์ในการสอน และช่องทางในการสื่อสารเนื้อหาไปยังผู้เรียนหลากหลายวิธีเข้าด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bersin and Associates (2003) และ Thungkanai (2021) ที่กล่าวว่า ครูสามารถเลือกวิธีการและช่องทาง หรืออาจเป็น การผสมผสานวิธีการที่หลากหลายเข้าด้วยกัน ทั้งวิธีการสอน สื่อ รวมถึงเทคโนโลยี โดยเน้นให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนและลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีความยืดหยุ่น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยวิธีการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา บริบทของพื้นที่วิจัยจึงเป็นสิ่งสำคัญ ภายใต้การระบาดของโควิด 19 ระลอกที่ 3 ตั้งแต่เดือนเมษายน 2564 เป็นต้นมา ทำให้ทีม PLC ไม่สามารถดำเนินการวิจัยได้ตามแผนการวิจัยที่วางไว้ ได้มีการปรับเปลี่ยนแผนการวิจัยตามบริบทที่เกิดขึ้น ณ ช่วงเวลานั้นๆ อย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้การจัดการเรียนการสอนจึงได้มีการปรับเปลี่ยนจากเดิมที่กระบวนการจัดการเรียนการสอนจะเกิดขึ้นในชั้นเรียนจริง (on site) มาเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้รูปแบบการสอนออนไลน์ (online) และการให้ใบความรู้และใบงาน (on hand) ซึ่งเป็นข้อค้นพบใหม่ ด้วยเหตุนี้จึงเกิดรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทของการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์โควิด 19 ดังผลการวิจัยที่นำเสนอ

ข้อเสนอแนะ

1. ภายใต้สถานการณ์โรคระบาดที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยควรเตรียมแผนการวิจัยที่พร้อมจะปรับเปลี่ยนไปตามบริบทของพื้นที่
2. ควรมีการศึกษาและพัฒนาตัวชี้วัดจากองค์ประกอบของ PLC ที่ปรากฏในผลการวิจัย

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ปีงบประมาณ 2564

References

- Bersin and Associates. (2003). *Blended learning: What works? an industry study of the strategy, implementation, and impact of blended learning*. Retrieved 2023 July 31, from <https://www.tjaylor.net/research/Blended-Learning-What-Works-Bersin-Associates-2003.PDF>.
- Inprasitha, M. (2022). Used of Curriculum Competency base in the context of Blended Learning Classroom Model Innovation. In *Proceeding of the 15th National Open Class Vol 1*, (p. 2). Khon Kaen. The Educational Foundation for Development of Thinking Skills. (in Thai).
- Thungkanai, K. (2021). Blended Learning in a New Normal. *Journal of Educational Studies*, 15(1), 29-43. (in Thai)
- Pewdum, P. (2021). Professional Learning Community to the Success of the Organization. *Journal of Educational Management and Research Innovation*, 3(1), 11-18. (in Thai)
- Pinyosinwat, P. (2020). *How to managed teaching and Learning process among COVID-19 situation? : From another country to learning process in Thailand*. Retrieved 2023 June 22, from, <https://tdri.or.th/2020/05/examples-of-teaching-and-learning-in-covid-19-pandemic>. (in Thai)
- Rodpuang, L. (2017). Development of a Professional Learning Community Model to Enhance The Skills of Learning Management, Systems Thinking and Creative Innovation of Student Teachers. *Graduate School Electronic Journal*, 10(1), 88-97. (in Thai)
- Meeporn, S. (2020). Professional Learning Community (PLC): A Way to Develop the Teacher Profession. *Journal of Education, Mahasarakham University*, 2(14), 27-28. Retrieved 2020 August 25,. from <http://www.edu.msu.ac.th> (in Thai)
- Teachers and Basic Education Personnel Development Bureau. (2020). *Educational management Policy*. Retrieved 2021 January 18,.from :<http://www.ben.ac.th/>. (in Thai)
- The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology (IPST). (2021). *The Project of the mathematics teacher potential development project to improve new-gen teacher's competency for the 21st Century Learning*. Bangkok: Arun printing (in Thai)
- The Secretariat of The House of Representatives. (2020). *Teaching and Learning Process management under the epidemic of the corona virus 2019 situation (COVID-19)*. Bangkok: Somnakprinting. (in Thai)

ผู้เขียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บงกช นิมตระกุล

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

321 ถนนนราธิวาสราชนครินทร์ ตำบลทะเลชุบศร

อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี 15000

E-mail: b.nimtrakul@hotmail.com

